

ශ්‍රී ලංකාවේ දකුනු ප්‍රදේශයේ දේවර ජනතාල වන්ඩ මාරුතෙයෙන් වනස්ථාපනයට ලක් වෙති

අපගේ වාර්තාකරුවන් විසිනි

2011 දෙසැම්බර් 1

සිකුරාදා ශ්‍රී ලංකාවේ දකුනු පලාතේ මූහුදුකරය අලලා හමා ගිය වන්ඩ මාරුතෙයෙන් දේවරයන් 22ක් මිය ගොස් අඩුම ගනනේ 15 දෙනෙක් අතුරුදහන් වී ඇතැයි වාර්තා විය. මූහුදු ගිය බෝට්ටු 40 ක තොරතුරු තවම්ත් සෞයා ගැනීමට හැකි වී නැත. සම්පූර්ණයෙන් විනාශ වී ඇති නිවාස සංඛ්‍යාව 700 ඉක්මවන අතර තවත් 4,000කට අධික නිවාස සංඛ්‍යාවක් අර්ථ වගයෙන් හානියට පත් ව ඇත. වරායවල නවතා තිබූ බෝට්ටුවලට ද අලාහහානි සිදු විය.

මෙම වනස්ථාපනය සිදු වූයේ ලංකාවේ පලාත් ගනනාවකට කඩා හැලෙන නිරිතදිග මෝසම් වැසි ද සම්බිජිත් ද්‍රව්‍යෙන් නැගෙනහිර දෙස තීක්ෂණමලේ, මධ්‍යමාන හා මොනරාගල යන ප්‍රදේශ ද උතුරු මැද සහ උතුරු පලාත් ද ස්ථාන ගනනාවක් ධාරානිපාත වැසි සමග ගංවතුරෙන් යට වීම පිළිබඳවත් ජීවිතවලට හා දේපලවලට හානි වීම ගැනත් වාර්තාවන්ට පටන් ගෙන ඇත.

සිකුරාදා උදේ පටන් ගෙන දවස පුරා පැවති කුනාදු සහගත තත්ත්වය ගාල්ල, මාතර හා හම්බන්තොට යන දකුනු වෙරලබඩි දිස්ත්‍රික්කවලට දැඩි බලපෑමක් ඇති කලේ ය. සිදු වූයේ හඳිසි ස්වාධාවික ආපදාවක් වුවත් ආන්ඩ්ව හා බලධාරීන් මිනිස් ජීවිත ගැන නොතකා ක්‍රියා කරන ආකාරය යලින් හෙලිදරව් වී ඇත.

දකුනු වෙරලබඩි සිදු වූ විනාශයන්ගෙන් පසු කාල ගුන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව වහාම ප්‍රකාශ කලේ තමන් කළින් දරුනු සුලංහුමීමක් ගැන අතතුරු ඇගතු බවයි. නමුත් අගහරුවාදා පුවත්පත් සාකච්ඡාවක දී දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජී.වී. සමරපි.හ ඉහළ අහස් හඳිසියේ ඇති වන මෙවන් කැලුණීමක් ගැන පෙර දැකීමට නොහැකි බව ද අනාගතයේ එවැනි තත්ත්වයක් ඇති නොවේ යයි සහතික කොට කිව නොහැකි බව ද ප්‍රකාශ කලේ ය.

අතතුර පිළිබඳව දේවර ජනයා අතර පවතින කේපය ආන්ඩ්ව වෙත එල්ල වීම වැළැක්වීම සඳහා ආපදා කළමනාකාර ඇමති මහින්ද අමරවීර මුල පටන් ම තැන් කලේ ය. හමුදාව හා පොලීසිය මෙවැනි ආපදාවක් සඳහා මුල පටන් ම සුදානම් කර තිබූ නිසා අලාහ අවම කර ගත හැකිවී යයි අමරවීර ප්‍රකාශ කළත් ඔවුන් බෙරා ගත් එක ජීවිතයක් වත් නැතැයි දේවරයේ ප්‍රකාශ කළහ.

අගහරුවාදා පැවති පුවත්පත් සාකච්ඡාවක දී මිහුව ප්‍රකාශ කරන්ට සිදු වූයේ කාලගුන විද්‍යාඥයන්ගේ හා ඉහළ තාක්ෂණික උපකරණවල තදබල නිගයක් පවතින බවයි. ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ගේ තත්ත්වයට දෙපාර්තමේන්තුව දියුණු

කිරීමේ ප්‍රධාන සැලසුම ක්‍රියාත්මක කරන්ට නම් රැඹියල් බිලියන 12ක් වැය වන බව ප්‍රකාශ කලේ එවැනි වියදමකට ඉඩ නැති බව අගවමිනි. ආන්ඩ්වේ ප්‍රමුඛතාව දනපති මහ සංඛ්‍යාවක් අර්ථ වගයෙන් හානියට පත් ව ඇත. වරායවල නවතා තිබූ බෝට්ටුවලට ද අලාහහානි සිදු විය.

ලෙංක සමාජවාදී වෙබ් අඩවියේ වාර්තාකරුවේ විපතට පත් ජනයා හමුවීමට ගියහ. විපත් සිදුවූ දින දහස් ගනන් ජනයා අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශයේ වෙරල ආසන්නයේ රඳී සිටියේ තම යාතින්ගේ හා පිතවතුන්ගේ මෘත දේහයන් කොයි මොහොත් හෝ ගොඩ ගසනු ඇතැයි යන අපේක්ෂාවෙනි. සඳහා ද දුසීම් ගනන් වෙරල ආසන්නයේ හා අවට තැන්වල සිදුවූ විපත පිළිබඳ ගෝකයෙන් කතා කරමින් සිටිනු දක්නට ලැබුණි.

අප සෙනසුරාදා එහි යනවිට වැළිගම, ක්‍රේජරතොට, බන්ඩාරවත්ත දේවර ගම්මානයේ ඒ වන විටත් මිය ගිය දේවරයන් පස්දෙනෙකගේ අවමගුල් කටයුතු සුදානම් වෙමින් තිබුණි. පසු දින එම ගනන 10ක් දක්වා ඉහළ ගියේ ය.

අවමගුල් සඳහා ඒ වනවිට් මුදල් වෙන් කර ඇතැයි ආන්ඩ්ව ප්‍රකාශ කර තිබුණි. අවමගුල් කටයුතු තිබුන තෙක් එවැනි ආධාරයක් විපතට පත්වුවන්ට ලැබුනේ නැත. ප්‍රදේශයේ තරුනයන් සංවිධානය වී එකතු කර ගත් රැඹියල් 100,000ක පමන මුදලින් හාල් කිලෝ 50ක් සිනි කිලෝ 20ක් තේ කිලෝ 1ක් හා බීම කේස් 6 බැගින් සැම අවමගුල් අවස්ථාවක් සඳහා ම බෙදා දෙන ලදී.

ආන්ඩ්වේ ප්‍රකාශ කොපයෙන් හෙලා දුටු තරුනයේ තම සයයන් මහ මූහුදට බිජ වීමට පෙර පැය 3-4ක් දිය රක්සා සමග පොර බැඳු බව ද තව පැය ගනන් සමහරු ජීවත්ව සිටින්නට ඇති බව ද ඒ කාලය තුළ සුවුන් බෙරා ගැනීම සඳහා කිසිදු වග කිව යුතු අංයයක් ක්‍රියා නොකළ බව ද පැවුස්හ.

බහුදින යාත්‍යාවක සේවය කරමින් සිට දිවි බෙරාගෙන පැමිනි දමින් (30) දේවරයා සියැසීන් දුටු වනස්ථාපනය විස්තර කරමින් මෙසේ වෝද්‍යා කිලේ ය. "බෝට්ටු පෙරලුනේ ගොඩ පෙනි පෙනි. මිනිස්සු එක පාරට මැරුනේ නැ පැය 4-5ක් සටන් කරල මැරුනේ. ආම් එකෙන් පොලීසියෙන් එක මිනිහෙක්වත් බෙරගත්තේ නැ. අඩුම ගනනේ හෙලිකොප්ටර කිපයක් යොදාවන්හ තිබුනා, මිනිසුන් බෙරාගන්න එහෙම කිසිම උවමනාවක් වත් සුදානමක් වත් තිබුනේ නැ."

සිය සැමියා හා වැඩිමහල් පුතු යන දෙදෙනා ම අහිමි වූ, ර. ඒ අනුලාවති ගෝකයෙන් සිද්ධිය විස්තර කරමින් මෙසේ

කිවාය: "උදේ 3.30ට විතර ඒගාල්ලෙ පිටත් වුනා. 9.30ට විතර සුලත වැඩි වුනා. බෝට්ටුව දෙකට කැවිලා, අපි වෙරලේ ඉදන් බලන් සිටියා. ඒගාල්ලෙ ඇඳුම් හා තොප්පී වනමින් ගොඩින් ආධාර ඉල්ලුවා.... අන්තිමට බෝට්ටුවේ ගිය 4දෙනා ම නැති වුනා. ලොකු පුතාගේ මිනිය සොයා ගන්නත් බැරුවනා."

හතලිස් නව හැවිරිදී ඒ.පී ජෙල්ටන් වීරතන්හා ජයසුරිය තමන් මූහුණදුන් තත්ත්වය මෙසේ පැහැදිලි කළේ ය. "මම උපාලි (මිතුරා) සමග එදින උදෙන්ම රැකියාවට ගියා. සුලං තද වීමත් සමග ම ආපසු ඒමට අපි උත්සාහ කරමින් සිටිදී බෝට්ටුව රලට හසුවේ දුවත්ත බැරුවනා. අපි වතුර ඉස්සා. ඇත්කර දාලා බෝට්ටුව බේර ගන්න බැලුවා. ජෙල්ටන් මල්ලී අද නම් ජීවත් වෙන්න බැරු වෙයි. බෝට්ටුවේ ආභාව අත් හැරලා ජීවිත දෙක බේරගන්න බලමු කියා උපාලි කිවා. එය තෙල් ගෙන එන බුලිය ඇගේ පටලවා ගත්තා. මම රේඛාලා කාඩ් දෙකක් බැඳ ගත්තා. බෝට්ටුව බේර ගන්න තව විකක් බලා සිටියා. බෝට්ටුව පෙරලුනා. උපාලි නොපෙනී ගියා. මම පිනුවා. හැතැප්ම 6ක් විතර එහා තැනකිනුයි ගොඩි ආවේ. දේවරයන්ට ලයින් ජුකාටි එකක්වත් තිබුනාන් මෙව්වර ජීවිත ගනනක් විනාශවෙන්නේ නෑ."

චිලිවි.එච්. රුමේෂ (22), බිලිවි.එච්.ලනිරු (17), රී.එච්. මධ්‍යජාන් (19), පැයක් පමන වේලා පෙරලුනු බෝට්ටුවේ එල්ලී සිට ඇත. එය පැලී ගිය පසු තෙල් ගෙන යන කැන් එකක් ආධාරයෙන් ගොඩි ඒමට මූහුණට සිදු විය. මූහුණගේ ජීවිත බේරගන් රුමේෂ තම සොහොයුරා සහ අනෙක් සියා ද මෙහෙයා ගෙන කි.මී.කේ පමන දුරක් පිහිනමින් පැය 3ක් පමන කාලයක් දිවි ගලවා ගැනීම සඳහා යෝදුනු දෙරේය සම්පන්න අරගලය නිසා ය.

දේශුවල වෙරුලාසන්න මූහුදේ ජීවිත සමග පොර බඳීමින් සිටි තවත් දේවරයකු වන ජී.ඩී.එච්. වමින්දගේ දිවි ගැලුවනේ එම ප්‍රදේශයේ තරුන පිරිසක් දිවි නො තකා දුරු තැත නිසා ය. දරුනු ලෙස ඉහළ නගින රල සමග පොර බඳීමින් තරුනයන් තිදෙනෙක් එම දේවරයා ගොඩි ගෙන ඒමට උත්සාහ කළහ.

"වරාය හරියට තිබුනා නම් මෙව්වර විනාශයක් වෙන්නේ නැහැ යි කි පලපුරදු දේවරයෙකු වන ජී.ඩී.එච්. රොහාන් තව දුරටත් කියා සිටියේ වැඩි හරියක් බෝට්ටු විනාශ වූයේ වරාය ආසන්නයේ දී බවය. තවත් ඒවා වරාය අසලට පැමින වරාය පිවිසුමේ දරුනු රල පහර දක ආපසු ගියේ ය. "අරෙහෙ මාර සටන් කරලා ගෙදර ලගට ම ආවට පස්සෙන් මැරෙන්න සිද්ධ වුනා." වරාය පිවිසුම ගොඩ වී ඇත. එය නිසි ලෙස හාරා සකස් කළ යුතු ය.

"ඡනපතිතුමා දේවර ඇමති කාලේ මගේ ගෙදරට ම ඇවිත් මිනිස්සුන්ට පොරාන්දු වුනා වරායයේ ප්‍රශ්නය අවුරුද්දෙන් විසඳනවා කියා. ගිය අවුරුද්දේ නගර සහා ජන්දේ දී කටිවිය කිවා මාස දෙකෙන් ප්‍රශ්නය විසඳන බව. අද වෙනකං කිසි කෙනෙක් මේ පැත්තට ඇවිත් නැහැ. අඩු ගනනේ ග්‍රාම සේවකවත් ආවේ නෑ.

"මැති ඇමති කෙනෙකු නැත්තම් ඒ ගොල්ලන්ගේ පවුලෙ

කෙනෙකුට හරි වෙන දෙයක් උනා නම් විනාඩියෙන් හෙලිකොප්ටර් කියක් ඔතන්ට ඒවිද. මුදට රිපුබ් රිකක් විසි කරා නම් අපේ කොල්ලෙ බෙරෙනවා;"

එදින රල පහරට අසු වී බෝට්ටුවෙන් පිටතට විසිවී ගිය ඔහු අහම්බෙන් අසු වූ ලනුවක් ආධාරයෙන් දිවි බේරගත් අයෙකි. තමන් කියන හැම වවනයක් ම වෙබ් අඩවියට වාර්තා කරන මෙන් ඔහු ඉල්ලා සිටියේ ය.

"සුනාමියෙන් පස්සේ කිවා අනතුරක් වෙන්න කළින් දුනුම් දෙන්න පුළුවන් තත්ත්වයක් ආන්ඩුවට තියෙන බව. ඒ තාක්ෂණය නිසා පැය 12කට කළින් දුනුම් දෙන්න පුළුවන් කිවා. කළින් අනතුරු ඇගැවීමක් කළා නම් අපි කියටත් මූහුදු යන්නේ නෑ." වැකි බෝට්ටුවක වැඩ කරන එව්.පී. හරිස්වන්ද කියා සිටියේ ය.

2004 දෙසැම්බරයේ ආසියානු සුනාමියෙන් දෙවන ඉහළම ජීවිත විනාශයට මූහුන දුන්නේ ලංකාවේ දකුනු. නැගෙනහිර හා උතුරු පලාත්වල ජනයා ය. මිය ගිය සංඛ්‍යාව 30,922 පමන වෙති. රට අසුව දේපාල අහිමි වූ ජනයාගෙන් තවමත් සැහෙන ප්‍රමානයක් නිවාස නොලැබ ජීවත්වෙති. එම බේදාවාවකයට මූලික ම හේතුව කිසිදු කළේ තියා අනතුරු ඇගැවීමක් සිදු නො කිරීම සි.

රු මූහුදේ පවා ජීවිත පරදුවට තබා රකියාවේ නිරත වීමට මෙවනට සිදු වූයේ ඇයි? ප්‍රදේශයේ බහුතරයක් කාමර එකක් හෝ දෙකක් සහිත කුඩා නිවෙස්වල අමාරුවෙන් දිවි ගැටගසා ගන්නා දේවරයේ ය. සැම මොහොතක ම අවිනිශ්චිත ජීවන කොන්දේසි සමග ජීවත් වන මොවුහු දින ගනනක් කර්මාන්තයේ නිරත විය නො හැකි වූ විට පොලියට මුදල් සොයා ගත යුතුය. මුස්න් අල්ලා ගත නො හැකි ව ගෙවී යන දින ගනන් ද පසු කිරීමට මූහුනට සිදු වන අතර ජීවිට ඉන්ධන වියදම සඳහා තම කනකර උකසට තැබීමට හෝ වෙනත් නයක් සොයා ගැනීමට සිදු වේ. දෙනික ඉපයිම හැර ප්‍රාග්ධනයක් මූහුන් සතුව නැති නිසා රකියාවේ නිරත නො වී සිටීම අසිරු ය. අනෙක් අතින් මෙහි බොහෝ දේවරයන් ඇාති සබඳතාවලින් බැඳී සිටින නිසා එක යාත්‍රාවක් නතර වීමෙන් සම්පතම පවුල් කිපයකට ම එය බලපායි. මූහුනට වෙනත් ආදායම මාර්ගයක් ද නැතු.

දේවරයන් මූහුන දෙන මෙම ගැටලු එකදු ආන්ඩුවකින් හෝ නො විසඳුනේ ය. වත්මන් ආන්ඩුවේ ඉන්ධන මිල ඉහළ දුම්මෙන් කුඩා බෝට්ටුවක ඉන්ධන මිල රුපියල් 2,550 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. එය දේවරයාගේ ආදායම තවදුරටත් පහත හෙලා ඇත.

ව්‍යසනය සිදුවූ පසු ආපදා සහන ලබා දෙන බවට නිල නිවේදන පුරදු පරිදී නිකුත් වේ. දිලිං ජනයා තවකාලිකව සැනුසුවත් පිළියා ගොඩන්ගේ එකඟ ගැටලුවක්වත් විසඳෙනු නැතු. විනාශ වූ ජීවනෝපායන් පිලිබඳ සිදුවනු ඇත්තේ කුමක්ද? පවුල් සුරුකෙන්නේ කෙසේ ද? තව වික දිනකින් ආන්ඩුව මෙම අනතුර ගැන කතා කිරීම පසෙක තබා රේලා ව්‍යසනය මහජනය මත කුඩා පාත් කරන තුරු බලා සිටින බව අතිත අත්දැකීම සි. ආන්ඩුවේ ප්‍රමුඛතාව මහජන ජීවිත රකිම නො ව දන්ග්වර ලාභ පද්ධතිය රකිම ය.